

La tria per Andreu Loncà

LA LECTURA I LA VIDA

La lectura és tan important com la vida, o potser menys. La lectura et fa, probablement, més atent; la conversa més àgil, i l'escriure, més precís, com anotava Francis Bacon. I tanmateix, cada biografia és igual, cada biografia és, a la seua manera, diferent. És cert que llegir et fa ser persona. Per a mi, llegir fou adonar-se, en un context escolar i de manera del tot inconscient –a través d'antologies escolars triades per una mestra sensible–, que les paraules tenen sabor, gust, olor, susciten emocions, evocuen, meravellen i fan, a la seua manera, un món més ordenat que el món general, sempre aspre, desordenat, solitari, cremat pel sol de l'estiu.

En cert sentit, les paraules impreses tenien, en aquell moment incipient previ a la pubertat, pràcticament una existència física (aquesta és una manera aproximativa

d'escriure: les paraules impreses, de més a més, en un altre idioma, eren més sublimes, com si hi poguessis passar un dit per damunt. En un món agrícola en què percebies les inclemències del temps, la lectura podia ser un recer).

És obvi que en el tardofranquisme, en un poble batut per cerç on nostre Senyor va perdre l'espardenya, a penes hi havia papers impresos. El tardofranquisme fóra aquella època final de la dictadura en què tot rutilava per mera inèrcia, àdhuc les execucions brutes i salvatges de les penes de mort signades per un dictador vell, xaruc i adulat.

Aquest dèficit donava importància a les pàgines impreses més inversemblants: butlletins de la Mutual Panadera on hi escrivia un forner lletraferit, per exemple.

En aquest context d'escassetat, una modesta bibli-

LECTURA.
Imatge de Salvador Espriu, un dels escriptors i poetes més destacats de l'època de la postguerra.

oteca local era un oasi humit; el propòsit de fer-se una biblioteca personal, expressat per un professor que encantava les serps amb les seues doctes paraules, esdevenia tant una necessitat com a estudiant com una mena de passaport per tocar pirandó de la casa pairal, tan plena de tragèdies.

La lectura, en aquest món primer, era més un desig de vida millor –llegies pamflets de Karl Marx i del comunisme llibertari a la vora de les novel·les de Pío Baroja– que no pas un divertimento o evasió.

A l'estiu, quan collies fruita, només la migdiada era un breu parèntesi on provaves debades de llegir els contes de Salvador Espriu.

Com congeniar el món ric d'Espriu amb el món tràgic, afàsic, del teu poble natal?